

REPUBLIKA SRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
BanjaLuka

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
BanjaLuka

BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920

St. BanaMilosavljevića 8/II
e-mail: azors.kabinet@blic.net; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o radu Agencije za osiguranje Republike Srpske
za period od 01.01. do 30.06.2014. godine

Broj: UO – 22 /14
Datum: 06.oktobar 2014. godine

Banja Luka, oktobar 2014. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ.....	3
1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE.....	4
1.1. Misija, vizija i ciljevi	4
1.2. Nadležnosti Agencije	5
1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura	6
1.3.1. Organi upravljanja	6
1.3.2. Organizaciona struktura	6
1.4. Zakonodavni okvir	8
2. AKTIVNOSTI AGENCIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU.....	8
2.1. Regulatorne aktivnosti	9
2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje	10
2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja.....	10
2.2.2. Nadzorne aktivnosti	12
2.2.3. Aktivnosti u vezi sa zaštitom potrošača u osiguranju	16
2.2.4. Aktivnosti stručnih službi na zaštiti potrošača u osiguranju	17
2.2.5. Ombudsman u osiguranju	17
3. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA.....	19
3.1. Unapređenje supervizorskih praksi.....	19
3.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	19
3.3. Informacioni sistem Agencije	20
3.4. Saradnja sa drugim institucijama	21
3.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama.....	21
3.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama	22
3.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja.....	23

UVODNA RIJEČ

U ovom izvještaju daje se pregled regulatornih, nadzornih i aktivnosti u vezi sa zaštitom potrošača, koje je Agencija za osiguranje Republike Srpske provodila u prvom polugodištu 2014. godine, u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima i strateškim ciljevima.

Agencija je osnovana zakonom, kao samostalni i nezavisni regulatorno - nadzorni organ, koji djeluje u cilju zaštite prava i interesa osiguranika i drugih lica korisnika osiguranja, kao i opšteg unapređenja sektora osiguranja. Agencija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske.

U izvještajnom periodu regulatorne aktivnosti su se odnosile na unapređenja podzakonskog okvira u segmentu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi. Takođe, u toku pisanja ovog izvještaja usvojeni su i podzakonski akti kojim se propisuju različiti nadzorni i statistički izvještaji, njihov sadržaj, rokovi i način dostavljanja. Razlog donošenja ovih akata je potreba unificiranja knjigovodstvenog i drugog evidentiranja poslovnih događaja, obezbjeđenje uporedivosti informacija i pravovremenog i jednoobraznog izvještavanja Agencije o svim značajnijim segmentima poslovanja društava za osiguranje.

U saradnji sa Ministarstvom finansija završena je priprema novog zakonodavnog okvira kojim se uređuje oblast obaveznih osiguranja u saobraćaju, sa ciljem što većeg stepena usklađivanja sa direktivama EU i bolje zaštite trećih oštećenih lica.

Kontinuirani nadzor je obavljan na osnovu izvještaja koji društva za osiguranje periodično dostavljaju Agenciji. Pored toga, završene su 3 redovne kontrole započete u 2013. godini i pokrenuto je 6 novih redovnih kontrola u društvima za osiguranje i filijalama društava za osiguranje iz FBiH. Nadzor se provodi prema standardizovanim supervizorskim metodologijama, koje se redovno revidiraju i usklađuju sa stečenim iskustvima u praksi i međunarodnim standardima supervizije osiguranja.

Agencija se bavi zaštitom potrošača kako preko nadzornih i regulatornih aktivnosti, koje su indirektno usmjerene na zaštitu potrošača u osiguranju, tako i u direktnoj komunikaciji sa potrošačima preko stručnih službi Agencije i Ombudsmana u osiguranju.

Ostvarena je saradnja sa brojnim i različitim institucijama u RS, BiH i inostranstvu, a posebno u okviru Komiteta za koordinaciju finansijskog sektora Republike Srpske.

Direktor
Božana Šljivar

1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE

Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) osnovana je 2006. godine, Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06 i 74/10). Agencija je samostalna neprofitna institucija Republike Srpske, koja za svoj rad odgovara Narodnoj Skupštini Republike Srpske. Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.

1.1. Misija, vizija i ciljevi

Misija Agencije je provođenje efikasne regulacije i nadzora u oblasti:

- osiguranja (društva za osiguranje, posrednici u osiguranju) i
- dobrovoljnog penzijskog osiguranja (fondovi i društva za upravljanje),

s ciljem zaštite i obezbjeđenja povjerenja osiguranika, trećih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, uz stvaranje uslova za stabilno i transparentno funkcionisanje tržišta osiguranja u RS.

Vizija je kontinuirani razvoj Agencije, kao nezavisnog i modernog regulatora i nadzornog tijela, u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Agencija usklađuje pravila poslovanja i rada učesnika na tržištu osiguranja, kao i pravila i principe nadzora sa međunarodno prihvaćenim standardima nadzora u osiguranju.

Agencija nadzire i preduzima mjere potrebne da se obezbijedi zakonitost rada i poslovanja učesnika na tržištu osiguranja, nad kojima ima zakonska ovlašćenja za nadzor.

U saradnji sa učesnicima na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, Agencija utiče na podizanje svijesti o potrebi stalnog unapređivanja poslovanja, radi povećavanja nivoa usklađenosti sa standardima i propisima u osiguranju.

Djelovanjem Agencije na ovim osnovama stvaraju se pretpostavke da se u Republici Srpskoj izgradi stabilno, uređeno i efikasno tržište osiguranja, uključujući i kapitalizovano penzijsko osiguranje, koje korisnicima obezbjeđuje usluge osiguranja, na kvalitetan, pouzdan i transparentan način.

Osnovni principi na kojima se zasniva funkcionisanje Agencije su:

- ekonomičan i efikasan pristup regulaciji i nadzoru,
- objektivni i nepristrasni pristup u provođenju nadzora,
- standardizacija nadzornih procedura i
- transparentnost u obavljanju aktivnosti.

Strateški ciljevi Agencije su:

- izgradnja kompetentnosti u nadzoru, otvorenost ka konstruktivnoj interakciji sa svim zainteresovanim stranama,
- stimulisanje konkurentskog okruženja i pomoć u razvoju samoregulacije svih ovlašćenih učesnika,
- regulacija i nadzor zasnovani na riziku - postepeno unapređivanje pristupa nadzoru pomjeranjem fokusa sa kontrole zakonitosti poslovanja, na nadzor koji se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih lica, i na upravljanju tim rizicima,
- održavanje aktivne pozicije u BiH, odnosi koordinacije, primjena EU i drugih međunarodnih standarda,

- povećanje povjerenja javnosti u usluge i proizvode tržišta osiguranja i dobrovoljnog kapitalizovanog penzijskog osiguranja,
- izgrađivanje efektivne politike u oblasti razvoja i upotrebe ljudskih resursa,
- optimizacija strukture, procesa, procedura i razvoja u vezi sa upotrebom informacionih tehnologija.

1.2. Nadležnosti Agencije

U skladu s pravnim okvirom, nadležnosti Agencije mogu se grupisati na regulatorne, nadzorne i zaštita i edukacija potrošača u osiguranju.

Agencija u okviru svojih regulatornih nadležnosti:

- donosi podzakonske propise (pravilnike, odluke, naredbe, uputstva i smjernice),
- analizira postojeću podzakonsku regulativu, sa aspekta promjena zakonskog okvira i tržišnih okolnosti,
- pokreće inicijative i učestvuje u pripremi zakona i drugih propisa iz oblasti osiguranja i učestvuje u pripremanju drugih zakona i propisa koji su od interesa za učesnike na tržištu osiguranja,
- učestvuje u izradi transpozicionih i korelacionih tabela u odnosu na direktive EU u oblasti osiguranja, u saradnji sa drugim nadležnim organima i
- vrši samoprocjenu usklađenosti domaće regulative sa ICP principima koje je izdalo Međunarodno udruženje supervizora u osiguranju (IAIS).

Nadzorne nadležnosti Agencije su:

- nadzor ispunjenosti uslova za osnivanje društava za osiguranje i društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- nadzor ispunjenosti uslova za ovlašćenje i upis u registar posrednika u osiguranju i ovlašćenih aktuara,
- nadzor ispunjenosti uslova neophodnih za izdavanje raznih odoborenja učesnicima na tržištu osiguranja,
- kontinuirani nadzor (pravni, finansijsko-računovodstveni i aktuarski) učesnika na tržištu osiguranja, na osnovu analize izvještaja i druge dokumentacije koju učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju Agenciji,
- redovne i vanredne kontrole učesnika na tržištu osiguranja,
- nadzor nad poslovanjem Zaštitnog fonda RS,
- vođenje propisanih registara društava za osiguranje, posrednika u osiguranju, ovlašćenih aktuara i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- razmjena informacija iz oblasti nadzora sa drugim regulatorima finansijskog tržišta u Republici Srpskoj i Federaciji BiH,
- saradnja i razmjena informacija sa institucijama supervizije osiguranja iz zemalja EU, putem koledža supervizora, a u cilju provođenja nadzornih aktivnosti društava za osiguranje koji posluju u okviru grupacija osiguravača i
- razvoj Informacionog sistema Agencije s ciljem efikasnijeg sprovođenja osnovnih funkcija.

Nadležnosti Agencije vezane za zaštitu i edukaciju potrošača u osiguranju su:

- kontinuirani nadzor nad primjenom pravila poslovanja i akata poslovne politike društava za osiguranje,

- kontinuirani nadzor nad postojanjem i primjenom internih procedura u društvima za osiguranje za prodaju osiguranja (zaključivanje ugovora) i za rješavanje odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma i suma osiguranja,
- podsticaj jačanju povjerenja javnosti u usluge osiguranja (putem Ombudsmana, edukacijom, preventivnim djelovanjem i drugim potrebnim mjerama),
- podizanje javne svijesti o koristima i potrebama za osiguranjem, kao i rizicima pokrivenim osiguranjem,
- edukacija različitih kategorija potrošača na tržištu osiguranja,
- informisanje nadležnih organa i javnosti o radu Agencije i stanju na tržištu osiguranja i
- saradnja i koordinacija rada sa drugim nadzornim organima finansijskog sektora, radi očuvanja njegove efikasnosti, stabilnosti i obezbjeđenja zaštite prava svih korisnika finansijskih usluga, u skladu sa Zakonom o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske.

Agencija u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima ima nadležnost da reguliše i nadzire oblast dobrovoljnog penzijskog osiguranja. U izvještajnom periodu nije bilo aktivnosti iz ove oblasti, jer u Republici Srpskoj još uvijek nije osnovan nijedan dobrovoljni penzijski fond.

1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura

1.3.1. Organi upravljanja

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje, organi upravljanja Agencije su Upravni odbor i direktor.

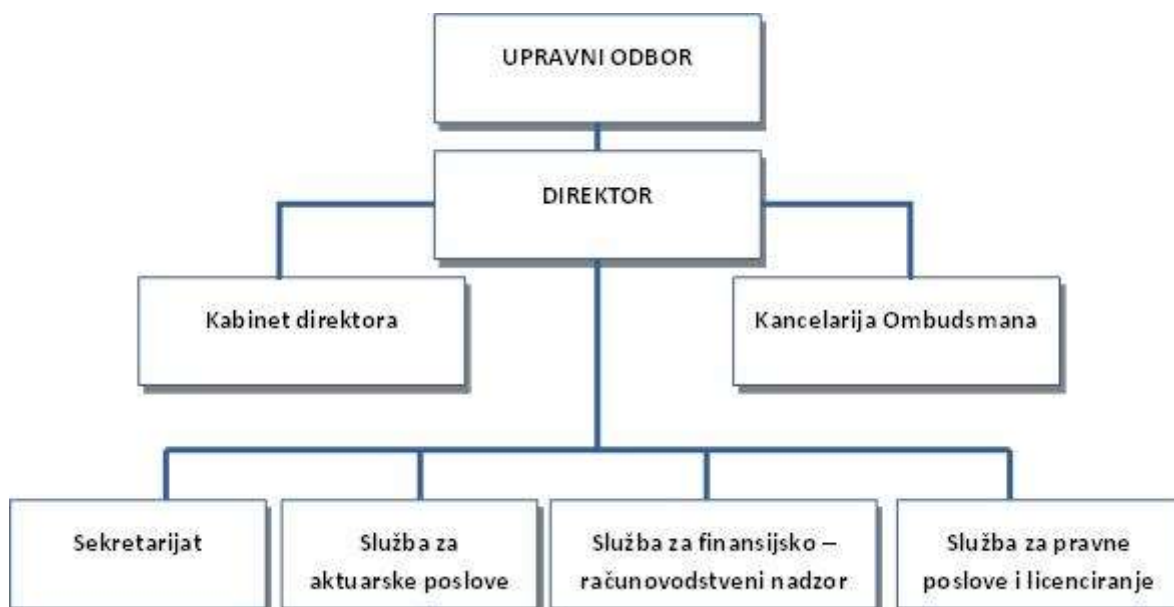
Upravni odbor se sastoji od predsjednika i četiri člana, koje na prijedlog Vlade Republike Srpske imenuje i razrješava Narodna Skupština Republike Srpske. Predsjednik Upravnog odbora je Branka Bodroža, a članovi Upravnog odbora su: dr Darko Radić, dr Nikola Vojvodić, Srđan Šuput i Boris Dmitrašinović.

Direktor Agencije vodi poslovanje Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, odgovoran je za zakonit rad i poslovanje, organizuje aktivnosti Agencije i obavlja druge poslove, koji su zakonskim okvirom i Statutom stavljeni u nadležnost direktora.

Direktora Agencije, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske. Direktor se imenuje na period od četiri godine.

1.3.2. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Agencije prikazana je u *Ilustraciji br. 1*.

Ilustracija br.1: Organizacione strukture Agencije

Organizacionu strukturu Agencije čine Kabinet direktora, Kancelarija Ombudsmana Sekretarijat i stručne službe Agencije.

Svaka od navedenih stručnih službi obavlja poslove iz svojih oblasti:

- priprema propisa koje donosi Agencija,
- priprema prijedloga mišljenja i stavova Agencije,
- obrada zahtjeva za davanje različitih odobrenja učesnicima na tržištu osiguranja,
- računovodstveno-finansijski ili aktuarski nadzor učesnika na tržištu osiguranja,
- prikupljanje podataka i priprema različitih vrsta analiza i informacija o pojedinim aspektima poslovanja učesnika na tržištu osiguranja,
- zaštita prava osiguranika i korisnika osiguranja.

U Agenciji je na dan 30.06.2014. godine bilo zaposleno 25 radnika, od čega je 22 zaposlena ili oko 88% sa visokom stručnom spremom iz oblasti ekonomije, prava i elektrotehnike.

Zaposleni u Agenciji posjeduju specijalistička znanja, i to:

- 6 zaposlenih- zvanje ovlašćenog procjenjivača,
- 4 zaposlena – zvanje ovlašćeni aktuari,
- 1 zaposleni – zvanje ovlašćenog revizora,
- 1 zaposleni – zvanje ovlašćeni interni revizor,
- 2 zaposlena – zvanje ovlašćeni računovođa,
- 1 zaposleni – zvanje stečajnog upravnika i
- 1 zaposleni – pravosudni ispit.

U skladu sa Planom edukacije i stručnih usavršavanja za 2014. godinu, zaposleni u Agenciji su unapređivali stručna znanja kroz učešće na domaćim i međunarodnim seminarima i simpozijuma na teme iz slijedećih oblasti:

- usklađivanja regulatornog okvira sektora osiguranja sa direktivama Evropske unije,
- Solventnost II,
- prava osiguranja,
- interna revizija,
- upravljanje rizicima,
- sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma,
- osiguranja poljoprivrede,
- informacijska i komunikacijska tehnologija u osiguranju,
- liberalizacija cijena osiguranja autoodgovornosti,
- javne nabavke.

U okviru Agencije redovno se planiraju i organizuju interne edukacije. U izvještajnom periodu održana je edukacija na temu elektronski potpis, elektronska dokumenta i elektronsko poslovanje u Republici Srpskoj.

1.4. Zakonodavni okvir

Pravni okvir, kojim je uređen pravni status, nadležnosti i djelokrug rada Agencije predstavljaju sljedeći zakoni:

- Zakon o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06,64/06 i 74/10),
- Zakon o posredovanju u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 64/06 i 106/09),
- Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti – Prečišćen tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/09- u daljem tekstu: Zakon AO),
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09) i
- Zakon o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 49/09).

Pored zakonskog okvira, Agencija donosi i podzakonske propise koji obezbjeđuju efikasnu primjenu zakona iz oblasti osiguranja. Podzakonski akti Agencije dostupni su na službenoj internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. AKTIVNOSTI AGENCIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

Osnovni zadaci Agencije prema zakonu se mogu grupisati na:

- donošenje podzakonskih propisa, u skladu sa odredbama zakona iz oblasti osiguranja, a koji čine širi pravni okvir za uređenje i nadzor tržišta osiguranja,
- davanje različitih dozvola i odobrenja od značaja za rad društava za osiguranje i drugih ovlašćenih učesnika na tržištu osiguranja,

- nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i drugih ovlašćenih učesnika na tržištu osiguranja i
- zaštita i edukacija potrošača.

2.1. Regulatorne aktivnosti

Regulatorne aktivnosti Agencije, u periodu od 01.01. do 30.06.2014. godine, odvijale su se kroz:

- učešće u izradi nacrtu Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju i
- unapređenje podzakonskog okvira iz oblasti osiguranja.

Osnovne karakteristike i ciljevi novog Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju opisane su u poglavlju 3.2. *Unapređenje obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.*

U okviru podzakonskih propisa iz oblasti osiguranja, u ovom izvještajnom periodu, poseban značaj je dat aktivnostima unapređenja regulatornog okvira u segmentu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi, te su u tu svrhu usvojeni:

- Odluka o načinu korišćenja određenih oblika aktive za pokriće tehničkih rezervi društava za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 7/14) i
- Uputstvo o obliku i sadržaju izvještaja o analitičkim podacima ulaganja sredstava društava za osiguranje (objavljeno na internet stranici Agencije - www.azors.rs.ba).

Takođe, izrađen je i prečišćen tekst Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društava za osiguranje, koji je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 33/14 od 30.04.2014. godine.

U vrijeme pisanja ovog izvještaja, usvojeni su i podzakonski akti, čiji su nacrti pripremljeni u izvještajnom periodu, a to su:

- Pravilnik o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje,
- Pravilnik o sadržaju, načinu i rokovima za dostavljanje izvještaja, obavještenja i drugih podataka društava za osiguranje,
- Odluka o elektronskom dostavljanju nadzornih i statističkih izvještaja učesnika na tržištu osiguranja,
- Odluka o obliku i sadržaju nadzornih statističkih izvještaja Zaštitnog fonda Republike Srpske,
- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o pravilima osnivanja i poslovanja filijala za osiguranje u međuentitetskom poslovanju i
- Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društava za osiguranje.

Razlozi za donošenje ovih podzakonskih akata zasnovani su na potrebi prelaska na elektronsko dostavljanje izvještaja i ostalih zakonom propisanih dokumenata, kao i u cilju unapređenja i međusobnog usaglašavanja izvještaja koje društva za osiguranje, filijale društava za osiguranje iz FBiH i Zaštitni fonda RS dostavljaju Agenciji. Donošenjem ovih podzakonskih akata, Agencija je stvorila pretpostavke za metodološko unapređenje procesa kontinuiranog nadzora, kroz standardizaciju informacija i pokazatelja koji će se koristiti kao indikatori ranog upozorenja. Na ovaj način biće omogućeno preventivno djelovanje u provođenju nadzora. Dodatno, prelazak na elektronsko izvještavanje minimiziraće operativne rizike i podići nivo efikasnosti u radu Agencije.

Agencija je prije usvajanja naprijed navedenih podzakonskih akata, a u skladu sa usvojenom praksom u prethodnim izvještajnim periodima, sve nacрте objavila na internet stranici Agencije /www.azors.rs.ba/. Na ovaj način omogućeno je da svi učesnici na tržištu osiguranja dostave svoje pisane komentare, mišljenja i/ili sugestije.

2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje

2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja

U periodu od 01.01. do 30.06.2014. godine Agencija je, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, razmatrala i rješavala podnesene zahtjeve za izdavanje:

- dozvola za rad i upis u registar (zastupnika) posrednika –fizička lica,
- dozvola za rad i upis u registar brokera u osiguranju –fizička i pravna lica,
- odobrenja za sklapanje ugovora o reosiguranju sa društvima za reosiguranje sa sjedištem izvan BiH,
- ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova,
- odobrenja na izbor nezavisnog revizora društava za osiguranje,
- saglasnosti u vezi ulaganja sredstava društava za osiguranje,
- saglasnosti za novu emisiju akcija,
- saglasnosti za lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje,
- saglasnosti za upis promjena u Registar kod Agencije,
- potvrda za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i za druge svrhe, te izvoda i uvjerenja iz registara kod Agencije,
- mišljenja (tumačenja),
- saglasnosti za izmjene i dopune akata društava za osiguranja, društava za zastupanje i brokerskih društava.

U tabelarnim pregledima *Tabela 2.1* i *Tabela 2.2* prikazano je izvršenje prethodno navedenih aktivnosti.

Tabela br. 2.1 – Pregled izdatih dozvola, brisanja iz registra i ukupnog broja učesnika na tržištu osiguranja na dan 30.06.2014. godine

R. B.	Vrsta	Broj	Subjekt/Napomena	Stanje na dan 30.06.2014.
1.	Izdavanje dozvola i upis u Registar posrednika u osiguranju	7 zastupnika upisano u Registar zastupnika - fizička lica	Podaci o posrednicima i fizičkim licima dostupni na web sajt Agencije	139 zastupnika - fizička lica, od toga
		2 zastupnika brisana iz Registra zastupnika – fizička lica		
		5 preduzetničkih radnji upisano u Registar zastupnika		25 preduzetničkih radnji
				7 društava za zastupanje iz RS, uključujući i Pošte RS
				4 društva za zastupanje - filijale iz FBiH
		2 brokera u osiguranju upisana u Registar brokera – fizička lica	Podaci o brokerima fizičkim licima dostupni na web sajt Agencije	60 brokera - fizička lica
		1 brokersko društvo iz RS upisano u Registar brokera – pravna lica	„FINOS“ d.o.o. Banja Luka	4 brokerska društva iz RS 1 filijala brokerskih društava iz FBiH
2.	Izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlašćenih aktuara	1 ovlašćenje za obavljanje aktuarskih poslova	Lista ovlašćenih aktuara dostupna na web sajtu Agencije	29 aktuara
3.	Izdavanje odobrenja za osnivanje filijale iz FBiH u RS	1 društvo za osiguranje iz FBiH	Triglav osiguranje d.d. Sarajevo	10 filijala društava za osiguranje iz FBiH

Izvor: Baza podataka Agencije

Tabela br. 2.2 – Dozvole, saglasnosti i odobrenja od 01.01. do 30.06.2014. godine

R. B.	Opis	Broj
1.	Saglasnost na ugovor o reosiguranju sa stranim društvom	6 saglasnosti
2.	Odobrenje za izbor nezavisnog revizora	6 odobrenja
3.	Saglasnost za emisiju akcija: - povećanje osnovnog kapitala	1 društva za osiguranje (ukupna vrijednost emisije 1.000.000 KM)
	- smanjenje osnovnog kapitala	1 društvo za osiguranje (ukupna vrijednost emisije 57.294 KM - postupak u toku)
4.	Zahtjevi u skladu sa Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda	4 zahtjeva
6.	Saglasnosti za lica na značajnom položaju	10 saglasnosti
7.	Potvrde za potrebe učešća društava za osiguranje na tenderima i za druge svrhe, izvodi i uvjerenja iz registara kod Agencije	23 potvrda i izvoda
8.	Upis promjena u Registar kod Agencije	17 upisa
9.	Mišljenja (tumačenja)	24 mišljenja

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2. Nadzorne aktivnosti

Nadzorne aktivnosti Agencije, u periodu od 01.01. do 30.06. 2014. godine, zasnivale su se na: kontinuiranom nadzoru, redovnim i vanrednim kontrolama poslovanja društava za osiguranje i posrednika u osiguranju. Na osnovu ovih aktivnosti Agencija je preduzimala različite nadzorne mjere u skladu sa propisima.

2.2.2.1. Kontinuirani nadzor

Aktivnosti kontinuiranog nadzora obavljane su kroz analizu dostavljenih izvještaja, kojima su učesnici na tržištu osiguranja, u različitim vremenskim intervalima propisanim zakonom, izvještavali Agenciju.

Izvještaji obuhvataju statističke i druge podatke iz različitih oblasti poslovanja društava za osiguranje i drugih ovlašćenih učesnika (Zaštitni fond, posrednici u osiguranju). U okviru ovoga oblika nadzora pripremaju se informacije i izvještaji (zbirni i pojedinačni), čiji pregled je dat u narednoj tabeli:

Tabela broj2. 4: Informacije sačinjene na osnovu kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 30.06.2014. godine

R. B.	Opis	Nadzirani subjekt
1.	Informacija o izvršenoj analizi Plana poslovanja za 2014. godinu i Plana rada interne revizije za 2014. godinu	sva društava za osiguranje i filijale društava za osiguranje iz FBiH
2.	Informacija o objavljivanju revizorskih i finansijskih izvještaja za 2013. godinu	sva društava za osiguranje
3.	Informacija o ulaganju sredstava za pokriće tehničkih rezervi društava za osiguranje, stanje na dan 30.09.2013, 31.12.2013, 31.03.2014. i 30.06.2014.godine	sva društava za osiguranje
4.	Informacija o kontroli margine solventnosti društava za osiguranje (obraci K i MS), stanje na dan 31.12.2013. godine	sva društava za osiguranje
5.	Informacija/Pregled/ usklađenosti Uslova za osiguranje od odgovornosti motornih vozila u RS društava za osiguranje koja posluju u RS sa odlukom o zajedničkim uslovima od odgovornosti za motorna vozila u RS	sva društava za osiguranje
6.	Analiza primjene metodologije u izvršenoj vanrednoj kontroli procesa rješavanja odštetnih zahtjeva u društvima za osiguranje i filijalama društava za osiguranje iz FBiH	sva društava za osiguranje i filijale društava za osiguranje iz FBiH koja se bave neživotnim osiguranjima
7.	Informacija u vezi korekcije finansijskih izvještaja primjenom MRS-8 (Računovodstvene politike, primjene u računovodstvenih politikama i greške)	sva društava za osiguranje
8.	Informacija o osnovnim pokazateljima društava za osiguranje za 2013.godinu	sva društava za osiguranje
9.	Informacija o programu vođenja poslovanja društva, u svrhu izdavanja saglasnosti za lice na značajnom položaju u društvu za osiguranje	2 društva za osiguranje
10.	Mišljenje na izbor nezavisnog revizora	6 društava za osiguranje
11.	Mišljenje na emisiju akcija	2 društva za osiguranje
12.	Informacija u vezi pokrića gubitka	1 društvo za osiguranje
13.	Mišljenje o poslovno finansijskiom planu	2 društva za zastupanje 2 brokerska društva

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2.2. Redovne i vanredne kontrole

Redovne i vanredne kontrole obavljane su on-site (u društvima za osiguranje i kod posrednika u osiguranju) i off-site (u prostorijama Agencije, na osnovu dostavljenih dokumenata).

a) On-site kontrole

U skladu sa Planom redovnih kontrola za 2014. godinu, Agencija je pokrenula 6 redovnih sveobuhvatnih on-site kontrola, i to kod:

- Nešković osiguranje a.d. Bijeljina,
- Krajina osiguranje a.d. Banja Luka,
- Drina osiguranje a.d. Milići,
- Uniqa osiguranje d.d. Sarajevo – Filijala Banja Luka,
- Merkur osiguranje d.d. Sarajevo – Filijala Banja Luka i
- Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo – Filijala Banja Luka.

Redovne kontrole, pokrenute u periodu od 01.01. do 30.06.2014. godine, bile su usmjerene na provjeru:

- izvršenja naloženih mjera iz prethodnih kontrola,
- ažurnosti i obuhvata računovodstvenih i drugih evidencija,
- internih procedura i internih kontrolnih postupaka,
- primjene Pravilnika o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društava za osiguranje,
- primjene Pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje,
- ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda,
- obračuna rezervi za štete,
- troškova sprovođenja osiguranja,
- podataka koji su predmet upisa u registrima,
- ugovora o posredovanju,
- primjene akata poslovne politike,
- obračuna kapitala i margine solventnosti,
- sprovođenja politike saosiguranja i reosiguranja,
- usklađivanje statuta sa Zakonom o društvima za osiguranje,
- poštovanje odredbi Zakona o posredovanju u osiguranju.

U izvještajnom periodu, završene su 3 kontrole pokrenute u 2013. godini i izrečene su odgovarajuće nadzorne mjere kod:

- Camelija osiguranje d.d. Bihać – Filijala Banja Luka (redovna kontrola),
- Grawe osiguranje a.d. Banja Luka (redovna kontrola) i
- Krajina osiguranje a.d. Banja Luka (vanredna kontrola).

Nakon vanrednih kontrola procesa rješavanja i isplate odštetnih i zahtjeva za isplatama osiguranih suma, koje su, u 2013. godini, izvršene kod svih društava za osiguranje i filijala društava iz BiH (koja/e obavljaju poslove osiguranja u vrstama neživotnih osiguranja), Agencija je u prvom polugodištu 2014. godine izrekla odgovarajuće nadzorne mjere. Ove mjere su izrečene u cilju unapređenja procesa rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva i komunikacije sa oštećenim licima, a prezentovane su u tabeli 2.5.

b) Off-site kontrole

Pored navedenih kontrola izvršenih neposredno u društvima za osiguranje, Agencija je analizirala različite izvještaje koje društva za osiguranje dostavljaju u skladu sa propisima. Na osnovu izvršenih analiza, u okviru off-site kontrola, donesene su različite nadzorne mjere.

2.2.2.3. Mjere nadzora

U narednoj tabeli dat je sumarni prikaz izrečenih mjera nadzora, u periodu 01.01. do 30.06.2014. godine.

Tabela 2.5. – Izrečene mjere nadzora, prema vrstama, u periodu od 01.01. do 30.06.2014. godine

R. B.	Vrsta mjere	Broj mjera/naloga
	Nalog za otklanjanje nezakonitosti/nepravilnosti	
	1.1. Kontrola procesa rješavanja odštetnih i zahtjeva za isplatama osiguranih suma trećim licima i osiguranicima	
1.	- uspostavljanje adekvatnog i ažurnog evidentiranja odštetnih predmeta	220 naloga (10 društava za osiguranje i 8 filijala društava iz FBiH koji se bave neživotnim osiguranjima)
	- uspostavljanje jednoobraznog načina korišćenja modula i aplikacija informacionog sistema radi pravilnog unosa podataka i obezbjeđenja cjelovite i tačne baze podataka o odštetnim i drugim zahtjevima za naknadu iz osiguranja	
	- obezbjeđenje informatičke veze između završenog procesa obrade odštetnih i drugih zahtjeva za naknadu iz osiguranja sa analitičkim evidencijama i glavnom knjigom u računovodstvu	
	- uspostavljanje informacionog sistema za upravljanje odštetnim i drugim zahtjevima za naknadu iz osiguranja	
	- provođenje određenih knjiženja u poslovnim knjigama	
	- adekvatno evidentiranje odštetnih i drugih zahtjeva za naknadu iz osiguranja	
	- hronološko evidentiranje odštetnih zahtjeva iz osnova osiguranja od autoodgovornosti u knjizi šteta	
	- uspostavljanje adekvatnih praksi u komunikaciji sa korisnicima prava iz ugovora o osiguranju	
	- dostavljanje obrazložene ponude u skladu sa Zakonom AO	
	- uređenje procesa rješavanja odštetnih zahtjeva u slučaju odbijanja odštetnog zahtjeva	
	- isplata drugih naknada iz osiguranja u skladu sa članom 919. stav 1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima	
	- isplata odštete u roku iz člana 9. stav 5. i 8. Zakona AO	

R. B.	Vrsta mjere	Broj mjera/naloga
	- uspostavljanje sistema internih kontrola/redovno provođenje internih kontrolnih postupaka	
	- dodatno izvještavanje Agencije	
	- interna revizija procesa rješavanja odštetnih i drugih zahtjeva za naknadu iz osiguranja	
	1.2. Druge mjere	
	- zabrana pojedinih finansijskih transakcija sa određenim pravnim i fizičkim licima	3 društva za osiguranje
	- nalog za dostava kvartalnih i godišnjih izvještaja prije isteka roka za dostavljanje	1 društvo za osiguranje
	- zabrana raspolaganja, opterećenja ili drugih načina korišćenja pojedinih oblika imovine društava za osiguranje	1 društvo za osiguranje
	- obezbjeđivanje i usklađivanje ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi u skladu sa podzakonskim aktima u određenom roku	2 društva za osiguranje
	- nalog društvu za osiguranje za posebnu reviziju finansijskih izvještaja	2 društva za osiguranje
	- sastavljanje finansijskih izvještaja odvojeno za životna i neživotna osiguranja	1 društvo za osiguranje
	- dodatno izvještavanje Agencije	4 društva za osiguranje
	- provođenje određenih knjiženja – korekcije bilansa stanja i bilansa uspjeha	2 društva za osiguranje
	- ostali nalozi za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti prema društvima za osiguranje	9 (3 društva za osiguranje i 1 filijala društava iz FBiH)
	Prekršajni nalozi:	
2.	– nepoštovanje rokova za isplatu odštetnih zahtjeva propisanih čl. 9 st. 5.do 9. Zakona AO	2 društva za osiguranje i 2 filijale društava iz FBiH
	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	
3.	– nepoštovanje rokova za isplatu odštetnih zahtjeva propisanih čl. 9 stav 5. do 9. Zakona AO	16 zahtjeva

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.3. Aktivnosti u vezi sa zaštitom potrošača u osiguranju

Pored nadzornih i regulatornih aktivnosti, koje su indirektno usmjerene na zaštitu potrošača u osiguranju (osiguranika, trećih oštećenih lica i korisnika osiguranja), Agencija se zaštitom potrošača bavila i u direktnoj komunikaciji sa potrošačima preko stručnih službi Agencije, kao i preko Ombudsmana u osiguranju.

2.2.4. Aktivnosti stručnih službi na zaštiti potrošača u osiguranju

Stručne službe Agencije bavile su se zaštitom potrošača u osiguranju kroz pismenu i telefonsku komunikaciju sa potrošačima.

Potrošači u osiguranju se obraćaju Agenciji i putem posebne e-mail adrese (azors.potrosaci@blic.net), otvorene u svrhu informisanja potrošača o svim bitnim pitanjima vezanima za oblast osiguranja.

2.2.5. Ombudsman u osiguranju

U periodu 01.01. do 30.06.2014. godine, Kancelarija Ombudsmana zaprimila je 39 pismenih prigovora po kojima je vođen postupak vansudskog rješavanja sporova iz osiguranja, a koji su riješeni na sljedeći način:

- utvrđeno kršenje Kodeksa – 8 predmeta,
- predloženo posredovanje – 1 predmet,
- utvrđena nenadležnost Ombudsmana – 9 predmeta,
- obustavljen postupak – 4 predmeta,
- nije utvrđeno kršenje Kodeksa – 4 predmeta,
- proslijeđeno stručnim službama Agencije na nadzor – 1 predmet,
- stranka odustala od prigovora – 1 predmet,
- predložen način rješavanja spora – 6 predmeta
- postupak u toku – 5 predmeta.

U istom periodu ostvareno je i 69 upita (lično ili putem telefona) u vezi sa ostvarivanjem prava iz osiguranja i u vezi sa pokretanjem postupka kod Ombudsmana u osiguranju.

U narednoj tabeli data je struktura prigovora po vrstama osiguranja.

Tabela br. 3 – Struktura pismenih prigovora po vrstama osiguranja

R. B.	Vrsta osiguranja	Broj prigovora	Udio (%)
1.	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	27	69,3
2.	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila-kasko	4	10,2
3.	Osiguranje od posljedice nesrećnog slučaja/nezgode	4	10,2
4.	Osiguranje imovine od požara i prirodne sile	3	7,7
5.	Zdravstveno osiguranje	1	2,6
Ukupno		39	100

Izvor: Baza podataka

Posredovanje Ombudsmana obuhvata različite radnje koje se preduzimaju radi rješavanja spora vansudski, pa tako donosi preporuke pojedinačne ili opšte¹ ili organizuje, sastanak – posredovanje/medijacija u situacijama kada ocijeni da je to najpogodniji način u konkretnom slučaju.

¹Opšte preporuke iz ranijih godina:

- „Akt o rješavanju odštetnog zahtjeva“
- „Postupanja prije zaključivanja ugovora o osiguranju – predugovorno informisanje“
- „Zloupotrebe pri korišćenju vansudske nagodbe/ poravnanja“
- „Komunikacija sa podnosiocima odštetnih zahtjeva“
- „Nekorektne odredbe o gubitku prava iz osiguranja“.

U časopisu Svijet osiguranja, u izdanju za mjesec maj 2014. godine, objavljen je intervju sa Ombudsmanom u osiguranju.

Ombudsman u osiguranju je bila predavač na jednodnevnom pripremno - edukacijskom programu za polaganje stručnog ispita za posrednike u osiguranju sa temom Zaštita potrošača korisnika usluga osiguranja.

3. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

3.1. Unapređenje supervizorskih praksi

Agencija je, u funkciji povećanje kvaliteta i efikasnosti nadzornih aktivnosti, nastavila sa aktivnostima unapređenja i standardizacije nadzornih procesa.

U tu svrhu, u periodu 01.01 do 30.06.2014. godine, pripremljeni su sljedeći interni akti:

- Uputstvo za kontrolu postupanja u skladu sa Smjernicama za provođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti za obveznike u nadležnosti Agencije,
- Metodologija za kontrolu datih avansa, potraživanja i plasmana društava za osiguranje,
- Interna procedura o načinu razmjene dokumenata između Agencije za osiguranje Republike Srpske i Agencije za nadzor osiguranje Federacije Bosne i Hercegovine u postupku nadzora filijala i
- Metodologija za kontrolu ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala.

Dodatno, izvršeno je i unapređenje metodologije koja reguliše obavezni oblik i sadržaj zapisnika iz nadzora.

Postepeno uvođenje nadzora zasnovanog na procjeni rizika društava za osiguranje predstavlja kontinuiranu aktivnost i najveći izazov u razvoju supervizorskih praksi Agencije. Kako se za potpuni prelazak na nadzor zasnovan na procjeni rizika trebaju ispuniti i regulatorne pretpostavke, u smislu novih ovlaštenja Agenciji, upotreba pokazatelja, koje Agencija razvija (u okviru matrice za procjenu rizika) biće isključivo u funkciji indikatora ranog upozorenja. Značaj upotrebe indikatora ranog upozorenja je u preventivnom djelovanju, u smislu identifikovanja potreba za vanrednim regulatornim i nadzornim aktivnostima Agencije. Donošenjem podzakonskih akata kojima se unapređuju nadzorni i statistički izvještaji društava za osiguranja i filijala društava za osiguranje iz FBiH i uređuje njihovo elektronsko dostavljanje Agenciji, stvorene su pretpostavke unapređenja preventivnog nadzornog djelovanja Agencije.²

Unapređenja supervizorskih praksi, koje provodi Agencija, vrši se i kroz saradnju sa drugim nadzornim organima finansijskog sistema u Republici Srpskoj, a posebno sa aspekta razmjene podataka potrebnih za provođenje konkretnih nadzornih i regulatornih aktivnosti.

Ističe se da i dalje postoji potreba, identifikovana u prethodnim izvještajnim periodima, za uspostavljanja koordinirane operativne saradnje sa drugim institucijama Republike Srpske, kao što su Republički inspektorat, Poreska uprava RS i MUP RS, a u svrhu efikasnijeg uređivanja tržište obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

3.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti

Aktivnosti na izradi novog Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju i realizaciji Projekta: "BiH 10295: Liberalizacija tržišta osiguranja od autoodgovornosti" predstavljale su okosnicu rada Agencije na stvaranju pretpostavki za sistemsko unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

U prvom polugodištu 2014. godine, tekst Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, u formi nacрта, pripremljen je za proceduru usvajanja.

² Opisano u poglavlju 2.1. Regulatorne aktivnosti

Usvajanjem ovog zakona izvršiće se, u značajnoj mjeri, usklađivanje pravnog poretka Republike Srpske sa kodifikovanom Direktivom o osiguranju od odgovornosti iz upotrebe motornih (2009/103ES), a čime će se, pored ostalog, postići bolja zaštita interesa trećih oštećenih lica. Takođe, stvoriće se i regulatorne pretpostavke za početak procesa liberalizacije cijena u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, a što je u skladu sa zahtjevom treće direktive neživotnog osiguranja (92/49/ES), prema kojem zemlje članice EU ne mogu donositi propise kojima se društva za osiguranje obavezuju na dobijanje prethodne saglasnosti na tarife osiguranja od strane eksternog nadzornog organa.

Istovremeno, pripremljen je nacrt Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, kojim je predviđena postepena liberalizacija cijena u obaveznom osiguranju u saobraćaju. Agencija učestvuje i u realizaciji Projekta Svjetske banke: „BiH 10295: Liberalizacija tržišta osiguranja od autoodgovornosti (u daljem tekstu: Projekat)³.

U junu 2014. godine, konsultanti angažovani na Projektu održali su aktuarsku radionicu sa aktuarima zaposlenim u Agenciji, na kojoj su prezentovani rezultati preliminarnih analiza u vezi obračuna rezervi za štete i određivanja premija u osiguranju od autoodgovornosti. Takođe, preliminarne sintetičke analize u vezi rezervi za štete i određivanja premija u osiguranju od autoodgovornosti prezentovani su eksternim i internim aktuarima društava za osiguranje.

3.3. Informacioni sistem Agencije

Informacioni sistem Agencije obuhvata: Informativni centar, kancelarijsko poslovanje, vođenje registara, evidenciju nadzora, e-forme (izveštavanje subjekata na tržištu osiguranja), statistiku i informisanje javnosti.

Agencija je najveći dio svojih administrativnih, opštih i kadrovskih evidencija organizovala u elektronskom obliku, tako da su različiti poslovni procesi podržani odgovarajućim aplikacijama koje su izrađene vlastitim razvojem. Uz stalno učešće zaposlenih, vrše se dorade aplikacija u cilju unapređenja i izrade novih.

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje i Zakona o posredovanju u osiguranju, Agencija vodi odgovarajuće registre u skladu sa podzakonskim aktima.

Registri su javni, vode se u elektronskom obliku, a dio podataka je neposredno dostupan javnosti preko internet stranice Agencije. Usklađivanje ovih registara sa promjenama zakona i podzakonskih akata, kao i njihovo funkcionalno unapređenje, vrši se kontinuirano vlastitim razvojem.

U izvještajnom periodu izvršene su pripreme za unaprijeđenje informatičkih procesa, kojima se želi postići smanjenje administrativnog i povećati učešće analitičkog i nadzornog dijela poslovanja Agencije, uz istovremeno smanjenje administrativnih troškova učesnicima na tržištu osiguranja. Dostavljanje izvještaja u papirnom obliku pokazalo se neracionalno u smislu obezbjeđenja prostora za arhiviranje i vremena za njihovu dostavu zbog čega je donesena odluka o elektronskom dostavljanju nadzornih i statističkih izvještaja.

³ Projekat je odobren, na osnovu podnesenog zahtjeva Agencije, početkom 2013. godine u obliku donatorsko- tehničke pomoći Svjetske banke. O projektnim ciljevima detaljnije je pisano u prethodnom izvještajnom periodu, te se stoga u ovom izvještaju isti ne navode.

3.4. Saradnja sa drugim institucijama

3.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama

Nastavljena je saradnja, uspostavljena u prethodnim izvještajnim periodima, sa ministarstvima u Vladi Republike Srpske, a posebno sa: Ministarstvom finansija Republike Srpske i Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske.

Saradnja sa Ministarstvom finansija Republike Srpske odvijala se u okviru:

- izrade nacрта Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju,
- izvještavanja o stanju u oblasti osiguranja, kroz učešće u izradi Izvještaja o napretku u procesu pridruživanja Evropskoj uniji i dokumenata za diskusiju na sastancima pododbora za ekonomsko finansijska pitanja i statistiku i pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju,
- aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske (u daljem tekstu: Komitet) .

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske zasnivala se na razmjeni podataka potrebnih za uspješno provođenje nadzora.

Pored toga, u skladu sa zakonskim odredbama, Agencija je dostavila Poreskoj upravi Republike Srpske više različitih informacija, koje upućuju na sumnju na nepoštivanje poreskih propisa, a što je identifikovano prilikom provođenja nadzora nad društvima za osiguranje.

U okviru aktivnosti Komiteta Agencija je saradivala sa Agencijom za bankarstvo RS i Komisijom za hartije od vrijednosti RS, a posebno u vezi podizanja nivoa finansijske pismenosti mladih/studenata, te analizi uticaja predloženih zakonskih rješenja na stabilnost i razvoj finansijskog sektora Republike Srpske.

U cilju podizanja finansijske pismenosti studenta, ostvarena je saradnja sa „Slobomir P“ Univerzitetom iz Bijeljine, Pravnim fakultetom Univerziteta u Banjaluci i Univerzitetom Sinergija iz Bijeljine.⁴

Saradnja Agencije sa institucijama BiH zasnivala se na zakonom uspostavljenoj obavezi:

- dostavljanja statističkih podataka Agenciji za osiguranje u BiH, potrebnih za izradu biltetena „Statistika tržišta osiguranja BiH“ i
- razmjene informacija, dobijenih u nadzoru poslovanja filijala sa društava sjedištem u drugom entitetu, sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH.

Nastavljena je praksa, uspostavljena u prethodnom izvještajnom periodu, razmjene opštih regulatornih i nadzornih iskustava sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH.

U vrijeme pisanja ovog izvještaja, u okviru saradnje sa Agencijom za osiguranje u BiH i Agencijom za nadzor osiguranja FBiH , aktuelne su aktivnosti međusobnog usaglašavanja:

- sadržaja međunarodnih memoranduma o razumijevanju koji treba da potpišu sa nadzornim organima Srbije, Austrije, Slovenije i Hrvatske,
- uslova pod kojima se može zaključiti ugovor o reosiguranju sa društvima za reosiguranje koja nemaju dozvolu za rad izdatu u RS ili FBiH, te

⁴ Detaljnije u poglavlju 3.5. ovog izvještaja

- samoprocjene usklađenosti sa Osnovnim principima osiguranja⁵ na zahtjev Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke na procjeni stanja finansijskog sektora BiH (FSAP).

Agencija je, radi unapređenja i daljeg razvoja djelatnosti osiguranja u Republici Srpskoj, nastavila saradnju sa Udruženjem društava za osiguranje RS i Udruženjem aktuara RS. Poseban segment saradnje sa ovim udruženjima ostvario se u okviru pripreme podzakonskih akata Agencije kojim se reguliše izvještavanje učesnika na tržištu osiguranja i organizovanje zajedničke edukacije za aktuare. Agencija je podržala Udruženje aktuara RS u procesu podnošenja prijave za pristupanje Međunarodnoj aktuarskoj asocijaciji (IAA), a koje je u ovom izvještajnom periodu ispunilo potrebne uslove i postalo član ove asocijacije u svojstvu pridruženog člana.

Treba istaći, da je Agencija podržala inicijativu Centra za unapređenje tržišta osiguranja i finansijskih usluga – COFUS i Advantis brokera a.d. Banja Luka upućenu Narodnoj skupštini Republike Srpske za izmjenu i dopunu Zakona o porezu na dohodak (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 91/06, 128/06, 120/08, 71/10, 1/11 i 107/13). Predložene izmjene se odnose na poreske olakšice za uplate premija dobrovoljnog zdravstvenog i životnog osiguranja za radnike od strane poslodavaca. Inicijativa je zasnovana na zaključcima sa okruglog stola pod nazivom “Dobrovoljno zdravstveno osiguranje i životno osiguranje u funkciji podrške javnim fondovima uz povećanje investicijskog potencijala osiguravajućih kuća”, održanog dana 05.12.2013. godine u Banjoj Luci.

Takođe, u okviru saradnje sa strukovnim udruženjima, predstavnici Agencije su prisustvovali sastanku organizovanom od strane Saveza računovođa i revizora RS, na temu: „Mjesto i uloga regulatornih tijela u procesu uspostavljanja i sprovođenja kvaliteta u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji“.

3.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama

Agencija je saradivala sa međunarodnim institucijama i supervizorima i strukovnim udruženjima sektora osiguranja država iz regiona.

U cilju daljeg razvoja tržišta osiguranja od autodogovornosti, u skladu sa međunarodnim standardima i dobrom praksom, nastavljena je saradnja sa Svjetskom bankom u okviru Projekta⁶ tehničke pomoći.

Uspostavljen je novi oblik saradnje sa Svjetskom bankom i Međunarodnim monetarnim fondom, u okviru aktivnosti Procjene stanja finansijskog sektora BiH (FSAP). Realizacija ovih aktivnosti planirana je za drugo polugodište 2014. godine. U vrijeme pisanja ovog izvještaja, Agencija je završila samoprocjenu usklađenosti sa Osnovnim principima osiguranja, odgovorila na pitanja iz okvira finansijske stabilnosti koja se odnose na sektor osiguranja i pripremila set traženih podataka iz oblasti osiguranja.

Saradnja sa supervizorima iz okruženja zasnivala se na radu u okviru Koledža supervizora Triglav grupe, u kojoj učestvuju supervizori država u kojima posluju društva za osiguranje iz Triglav grupe, a u koordinaciji Agencije za nadzor osiguranja Republike Slovenije.

Pored navedenog Agencija je, i u ovom izvještajnom periodu, nastavila saradnju sa supervizorima u okviru CESEE inicijative (Central-Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative) kroz učešće na sastanku na kojima su razmatrani aktuelni problemi i izazovi u primjeni koncepta Solventnosti II, liberalizaciji tržišta osiguranja od autoodgovornosti i nadzoru ugovora o osiguranju.

⁵ ICP (Insurance Core Principle) – osnovni principi osiguranja utvrđeni od strane Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS)

⁶ Detaljnije o ovom projektu napisano je u okviru poglavlja 3.2 ovog izvještaja (Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti)

Saradnja sa strukovnim udruženjima i drugim inostranim institucijama ostvarivana je i putem učešća predstavnika Agencije na:

- sastanku sa predstavnicima Udruženju društava za osiguranje Srbije, na kojem je izvršena prezentacija funkcionisanja Informativnog centra Srbije i razmijenjena iskustva u razvoju baza podataka koje treba da sadrže informacioni centri obaveznih osiguranja od autoodgovornosti;
- XII međunarodnom simpozijumu u organizaciji Ekonomskog fakulteta Beograd i Udruženja aktuaru Srbije, gdje je izvršena prezentacija o razvoju nadzora osiguranja zasnovanog na rizicima u Republici Srpskoj;
- međunarodnoj konferenciji za aktuare zaposlene kod supervizora, u organizaciji Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju i Agencije za nadzor osiguranja Makedonije;
- okruglom stolu na temu: „Osiguranje poljoprivrede“ u organizaciji CEF Ljubljana i Agencije za nadzor osiguranja Slovenije;
- seminaru na temu: „Internal audit working closely with management to maximize the value“ (Maksimizacija vrijednosti kroz saradnju interne revizije sa menadžmentom) u organizaciji CEF Ljubljana;
- seminaru na temu: „Risk-based supervision“, u organizaciji EIOPA, Svjetske banke i Agencije za nadzor osiguranja Slovenije.

Agencija ostvaruje uspješnu saradnju i sa strukovnim udruženjima iz regiona i to sa: Udruženjem aktuaru Srbije, Udruženjem za pravo osiguranja Srbije i Hrvatskim uredom za osiguranje.

3.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja

Kao i prethodnih godina, Agencija je organizovala edukaciju i ispitni rok za polaganje stručnog ispita, potrebnog za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupnika u osiguranju i brokera u osiguranju. Edukacija je obuhvatala program predviđen propisima. Stručni ispit je položilo 111 kandidata.

Za potrebe edukacije učesnika na tržištu osiguranja, Agencija je:

- u saradnji sa konsultantima Svjetske banke, organizovala tehničku radionicu na kojoj su internim i eksternim aktuarima društava za osiguranje prezentovani rezultati preliminarnih analiza i preporuke u vezi rezervi za štete i određivanja premija u osiguranju od autoodgovornosti;
- u saradnji sa Udruženjem aktuaru RS organizovala specijalistički seminar na temu: „Osnove aktuarstva u životnim i neživotnim osiguranjima“;
- u saradnji sa Udruženjem društava za osiguranje RS organizovan je okrugli sto na temu primjene u praksi Odluke o zajedničkim uslovima za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/13) i Odluke o zajedničkoj tarifi i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/13).

U skladu sa Sporazumom o zajedničkoj realizaciji aktivnosti saradnje sa visokoškolskim ustanovama, koji su potpisali članovi Komiteta, a u cilju finansijske edukacije mladih/studenata, za realizaciju planiranih aktivnosti, u prvom polugodištu 2014. godine, bila je zadužena Agencija. Shodno tome, Agencija je:

- organizovala tzv. "dane otvorenih vrata", u okviru kojih su tri grupe studenata Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjaluci i grupa studenata sa Slobomir P Univerziteta iz Bijeljine posjetili Agenciju. Studentima je, kroz interaktivnu prezentaciju, objašnjen djelokrug rada i nadležnosti Agencije, s naglaskom na postupke nadzora i licenciranja ovlaštenih učesnika na tržištu osiguranja;
- održala predavanja, studentima četvrte godine koji izučavaju predmet Pravo osiguranja, o karakteristikama tržišta osiguranja, životnom osiguranju, osiguranju od autoodgovornosti i zaštiti potrošača u osiguranju.

Treba istaći, da su planirana i predavanja za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu, te Slobomir P Univerziteta i Univerziteta Sinergija iz Bijeljine, a koja su, zbog posljedica elementarne nepogode iz maja 2014. godine, odložena za prvo polugodište školske 2014/15 godine.

U vrijeme pisanja ovog izvještaja, a u vezi sa aktivnostima planiranim u okviru navedenog sporazuma, izvršena je ocjena i izbor najboljih radova iz oblasti osiguranja, bankarstva i tržišta hartija od vrijednosti, koji su pristigli po osnovu Konkursa za izbor najboljih radova iz oblasti finansija. Rezultati konkursa objavljeni su na internet stranici Agencije.

Informisanje i edukacija učesnika na tržištu osiguranja i javnosti vršena je i putem internet stranice Agencije, i to kroz redovno objavljivanje:

- statističkih podataka o tržištu osiguranja,
- izvještaja o stanju u sektoru osiguranja i izvještaja o radu Agencije,
- usvojenih podzakonskih akata i podzakonskih akata u pripremi i
- informacija o aktuelnim razvojnim projektima.

Agencija je i putem medija informisala širu javnost o svojim aktivnostima, što je takođe u funkciji edukacije potrošača i unapređenja kulture osiguranja.

U skladu sa potrebama, Agencija je sarađivala i sa drugim institucijama, a u cilju razvoja i unapređenja tržišta osiguranja i edukacije zaposlenih.